ANEXĂ LA GHID: măsura 5

INSTRUCTIUNI PRIVIND EVITAREA CREĂRII DE CONDITII ARTIFICIALE ÎN ACCESAREA PNDR 2014-2020

Pentru o distinctie clara intre indicatorii de conditii artificiale - „steguletele rosii" (suspiciuni) si dovada crearii de conditii artificiale, trebuie avute in vedere prevederile deciziei Curtii Europene de Justitie luate in cazul Slancheva Sila EOOD company, in care se precizeaza ca, pentru stabilirea **condițiilor care contravin obiectivelor schemei,** crearii de conditii artificiale, este necesar să se stabilească existenţa atât a **elementelor obiective** cât și a **elementelor subiective.**

In ceea ce priveste elementele subiective, se vor stabili acele elemente („stegulete rosii') care pot fi luate in considerare, in urma analizarii legaturilor juridice, economice si/sau personale intre persoanele implicate in investitia respectiva.

În ceea ce privește **elementele obiective**, actiunile solicitantilor / beneficiarilor trebuie analizate pentru a se putea evalua dacă **obiectivele finanțării FEADR, submasura 6.4, nu pot fi îndeplinite**. Aceste obiective ar putea fi puse sub semul întrebării **dacă o companie nou creată contribuie exclusiv/cvasiexclusiv la operațiunile economice ale altei companii fără a căuta să obțină profit sau daca obţine finanţare o entitate economică ce face parte dintr-o categorie pentru care nu este destinat sprijinul nerambursabil.**

Dupa identificarea si verificarea indicatorilor de conditii artificiale („stegulete rosii"), crearea de conditii artificiale se poate stabili, in oricare dintre cele 3 etape (evaluarea cererii de finantare, implementarea proiectului, respectiv monitorizare), în conditiile in care, pe baza elementelor subiective si obiective mentionate, sunt indeplinite cumulativ doua conditii:

- Neindeplinirea **obiectivelor finanțării FEADR, submăsura 6.4, in urma realizarii investitiei, respectiv** Stimularea mediului de afaceri din mediul rural; Creșterea numărului de activități non-gricole desfășurate în zonele rurale; Dezvoltarea activităților non-gricole existente; Crearea de locuri de muncă; Creșterea veniturilor populației rurale; Reducerea diferențelor dintre mediul rural și urban; Diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități non-gricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale;
- Dependenta exclusiva/cvasiexclusiva a unui solicitant / beneficiar al submasurii 6.4 la operatinile economice ale altei companii fara a **cauta sa obtina profit in cont propriu** sau p*rin investitia propusa spre finantare, solicitantul/beneficiarul **NU** deserveşte exclusiv propriile interese economice si **creeaza un avantaj nejustificat** altei persoane sau entitate economica cu sau fara personalitate juridica sau propriei companii prin sporirea intensitatii, punctajului sau depasirea plafonului de minimis.*

I. PRINCIPII GENERALE DE ANALIZA A INDICATORILOR SI PRECIZARI METODOLOGICE PENTRU IDENTIFICAREA CREARII CONDITIILOR ARTIFICIALE

Prin Art. 60 din Regulamentul 1306/2013 se prevede că: „fără a aduce atingere dispozițiilor specifice, **nu se acorda nici un avantaj** prevăzut în cadrul legislației agricole sectoriale persoanelor fizice sau juridice în privința cărora s-a stabilit că au fost create în mod artificial condițiile cerute în vederea obținerii acelor avantaje, contrar obiectivelor legislației".

Se considera a fi **CONDIŢII ARTIFICIALE** acele **condiţii create în mod voluntar de către solicitanţi:**

- ✓ neeligibili cu scopul de a crea **aparenţa unor solicitanţi eligibili** şi/sau
- ✓ cu scopul de a-şi **spori nejustificat punctajul obținut** în cadrul criteriilor de selecție şi/sau
- ✓ cu scopul de a **obține avantaje financiare mai mari decât cele cuvenite** – dincolo de plafonul de minimis impus în cadrul măsurilor de sprijin pentru categoria de solicitanţi din care face parte în fapt solicitantul şi/sau
- ✓ cu scopul de a-**şi spori intensitatea sprijinului financiar** nerambursabil.

De regula, forma pe care o imbraca conditiile artificiale este crearea unei societati noi care nu este restrictionată la finantare, legal independenta de o altă companie, prin care se acceseaza sprijinul pentru investitii. In aceasta situatie, compania nou creata actioneaza ca un *„beneficiar formal"* care indeplineste cumulativ cele 2 conditii mentionate

Beneficiar *– persoană juridică /persoană fizică autorizată /întreprindere individuala/ întreprindere familială care a încheiat un contract de finanţare cu AFIR pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;*

Solicitant *– persoană fizică autorizată sau juridică, potenţial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR;*

"Solicitant/Beneficiar formal" *- acea entitate economică (persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice/întreprinzător (II/IF) sau persoană juridică) care prin investitia propusa spre finantare,* ***NU*** *deserveşte exclusiv propriile interese economice si* ***NU*** *caută sa obțină profit propriu si* ***creeaza un avantaj nejustificat*** *altei persoane sau entitate economica cu sau fara personalitate juridica si investiţia propusă, contravine obiectivelor schemei de ajutor. De asemenea poate fi întâlnită situația în care beneficiarul deservește propriile interese și caută să obțină profit, dar îndeplinește formal criteriile de eligibilitate (selecție) sau urmărește creșterea intensității sprijinului.*

*Categoriile de **"solicitanti / beneficiari formali"**, acceseaza fondurile nerambursabile cu consecinte negative asupra obiectivelor sub-măsurii: creştere a numărului de activităţi non-gricole desfăşurate în zonele rurale, precum şi la dezvoltarea activităţilor non-agricole existente, care să conducă la crearea de locuri de muncă, creşterea veniturile populaţiei rurale și reducerea diferențelor dintre mediul rural şi urban.*

***"Beneficiar real"**– acea entitate economică (persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice/întreprinzător (II/IF) sau persoană juridică), pentru care sunt dovezi suficiente că beneficiază de profitul realizat prin investitia făcută de către "beneficiarul formal" (respectiv solicitantul/beneficiarul de fonduri), în urma obținerii finanțării nerambursabile.*

În vederea stabilirii existentei conditiilor de eligibilitate sau selectie create in mod artificial este necesara identificarea cumulativa atat a elementelor subiective cat si a celor obiective:

A) Elementele subiective sunt acele situaţii/fapte (indicatori/premise) denumiti "stegulete rosii" care pot semnala suspiciunea crearii unui avantaj nejustificat altei persoane sau entitate economica cu sau fara personalitate juridică prin care se creează aparenţa unui solicitant/proiect eligibil sau prin care, in cadrul proiectului, sunt introduse anumite componente/activitati ce au doar scopul obtinerii unor **avantaje necuvenite** din punct de vedere al intensitatii sprinijului nerambursabil, al scorarii din cadrul criteriilor de selectie sau eligibilitatii proiectului/solicitantului.
B) Elementele obiective analizate sunt cele care arata ca prin implementarea proiectului respectiv nu se pot indeplini obiectivele masurii de sprijin.

Scopul urmărit prin crearea condițiilor artificiale este contrar obiectivelor stabilile prin reglementările nationale si/sau europene aplicabile și fișele tehnice ale măsurilor/submăsurilor din PNDR.

Obiectivel submasurii 6.4:

- Stimularea mediului de afaceri din mediul rural;
- Creșterea numărului de activități non-agricole desfășurate în zonele rurale;
- Dezvoltarea activităților non-agricole existente;
- Crearea de locuri de muncă;
- Creșterea veniturilor populației rurale;
- Reducerea diferențelor dintre mediul rural și urban;
- Diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități non-agricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale.

In urma identificarii elementelor subiective („stegulete rosii'), elementele obiective trebuie analizate pentru a se putea evalua daca sunt îndeplinite obiectivele finanţării FEADR, in urma realizarii investitiei.

ATENTIE! PRIN NATURA LOR STEGULETELE ROSII NU REPREZINTA DOVEZI. ACESTEA SUNT SIMPLI INDICATORI A CAROR IDENTIFICARE TREBUIE SA CONSTITUIE UN SEMNAL DE ALARMA PENTRU VERIFICATORI SI SA CONDUCA LA EFECTUAREA DE CONTROALE MAI AMANUNTITE PENTRU A SE STABILI DACA SE MANIFESTA SAU NU O SITUATIE DE CONDITII ARTIFICIALE.

Exemple de indicatori care pot semnala suspiciunea crearii unui avantaj nejustificat in perioada de DEPUNERE A PROIECTULUI:

- Mai mulți solicitanti/beneficiari independenți din punct de vedere legal au aceeași adresă si/sau beneficiază de infrastructura comună (același amplasament, aceleași facilități de depozitare etc.);
- Acționariat comun care conduce catre aceeasi entitate economică cu sau fara personalitate juridică;
- O companie a fost scindată si companiile astfel rezultate continuă activitatea împreună;
- Posibile legaturi intre solicitanti si/sau beneficiari FEADR in baza legaturilor intre - entitati economice cu sau fara personalitate juridica, prin intermediul actionarilor, asociatilor sau reprezentantilor legali (de ex: acelaşi reprezentant legal/asociat/actionar se regăseşte la două sau mai multe proiecte)
- Sediul social si/sau punctul (punctele) de lucru/amplasamentul investitiei propuse sunt invecinate cu cel/cele ale unui alt proiect finantat FEADR
- Obtinerea/dobandirea folosintei terenului/cladirii destinat/destinate realizarii proiectului, dacă există și alte legaturi între vânzător/comodatar și solicitant
- Solicitantii care depun Cerere de Finantare au asociati comuni cu cei ai altor beneficiari in cadrul acestei sub-masuri cu care formează împreună un flux tehnologic.
- Solicitantii si-au mutat nejustificat sediul social din mediul urban in mediul rural sau si-au inchis punctul/ punctele de lucru din mediul urban si le-au deschis in mediul rural deoarece societatea nu indeplinea conditiile de eligibilitate sau nu ar fi obtinut punctaj la CS5.
- Alti indicatori (ex: acelasi consultant, posibile legaturi de afaceri cu furnizori/clienti prin actionariat s.a.)

Exemple de indicatori care pot semnala suspiciunea crearii unui avantaj nejustificat in perioada de IMPLEMENTARE A PROIECTULUI

- In extrasele de cont ale solicitantului apar fluxuri financiare între acesta și o alta societate în legatură cu care exista suspiciunea de funcționare dependentă.

- Companiile care își asigură reciproc cofinanțarea
- Schimbări survenite in structura actionariatului beneficiarului
- Companiile presupus legate desfășoară afaceri identice sau complementare (una produce și alta vinde produsul);
- Oferirea de produse/servicii foarte restranse si foarte specializate (ex: producator usi –vs producator ferestre)
- Membrii comisiei de evaluare a achizitiilor sunt factori de decizie in firma presupus legata
- Legături de afaceri exclusive sau cvasi-exclusive între firma ce se presupune ca a fost înființată artificial și companiile legate cu aceasta (facturi care întotdeauna sau aproape întotdeauna sunt emise de una către alta, posibil la prețuri inexplicabil de mici) (se poate verifica la ultima cerere de plata daca beneficiarul a inceput activitatea, in special in perioada de monitorizare a beneficiarului)

Exemple de indicatori care pot semnala suspiciunea crearii unui avantaj nejustificat in perioada de MONITORIZARE A PROIECTULUI

- Managerul sau deținătorul și managerul uneia dintre companii este împuternicit să aibă acces la contul bancar al companiei al altei companii cu care se presupune că aceasta are legături**;**
- Nu există dovezi ale fluxului numerar pentru plata facturilor**;**
- In extrasele de cont ale beneficiarului apar fluxuri financiare între acesta și o alta societate în legatură cu care exista suspiciunea de funcționare dependentă.
- Echipamentele/utilajele achizitionate prin proiect au un numar prea mare de ore de functionare fata de activitatea desfasurata conform contractelor incheiate de societate
- Facturi emise de beneficiar si neincasate pe o perioada mai mare de 90 de zile.
- Companiile presupus legate desfășoară afaceri identice sau complementare (ex: una produce și alta vinde produsul);
- Contracte de vanzare-cumpărare a produselor finite semnate in conditii foarte avantajoase nejustificate fata de conditiile existente pe piata**;**
- Legături de afaceri exclusive sau cvasi-exclusive între firma ce se presupune ca a fost înființată artificial și companiile legate cu aceasta (ex: facturi care întotdeauna sau aproape întotdeauna sunt emise de una către alta, posibil la prețuri inexplicabil de mici)**;**

IMPORTANT!

Exemplele de mai sus nu sunt exhaustive.

Pentru constatarea creări condițiilor artificiale, este necesar să se identifice în documentația analizată **cel puțin un obiectiv general sau specific** aferent legislației agricole sectoriale precizat în reglementările comunitare aplicabile și/sau în fișele tehnice ale măsurilor/submăsurilor, **încălcat prin crearea respectivei condiții artificiale.**

1	**Avantaj vizat:**	- ”solicitantul real”, nu poate accesa FEADR deoarece nu are statutul de microintreprindere sau intreprindere mica; - ”solicitantul real” nu poate accesa FEADR deoarece a obtinut finantare nerambursabila in valoare de 200.000 euro si ar depasi in acest fel plafonul maxim de 200.000 euro, conform plafonului de minimis; - Solicitantul este înregistrat în Registrul debitorilor AFIR (pâna la contractare acesta trebuie să achite debitul catre AFIR). - propunerea unei investitii care indeplineste aparent obiectivele investitiei propuse, dar in realitate serveste unor domenii de activitate care nu vizeza proiectul propus - incadrarea nejustificata a activitatii cu scopul de a obține un punctaj sporit și/sau o intensitate a sprijinului mai mare - oricare situatie in care se dovedeste ca solicitantul / beneficiarul a obtinut finantare ca si solicitant/beneficiar formal.
	Premisă de creare Condiții artificiale (exemplu)	Crearea nejustificata a unei societăți noi (solicitant de fonduri) de catre asociati/actionari majoritari, administrator/i ai altor entitati economice cu acelasi tip de activitate ca si al societatilor in care acestia detin calitatea mentionata anterior.
	Stare de fapt care indica o suspiciune de creare de condiții artificiale	Sunt identificați **indicatori** care conduc la concluzia **că o societate existentă a creat o noua societate** prin care acceseaza fondurile FEADR, (**ex de elemente ce pot fi identificate**: finanțarea investițiilor noii societăți de către cea veche prin împrumuturi sau plăți nejustificate, donatia/vanzarea de terenuri/mijloace de producție care sunt folosite în continuare în comun, integrarea fluxurilor de producție prin **preluarea semnificativă a producției*etc.,** preluarea nejustificată a unor angajati ai primei societati, persoane imputernicite comune etc. – se completeaza cu oricare dintre indicatorii amintiti mai sus) „
	Măsuri luate în cazul confirmării creării de condiții artificiale	**I. În etapa de verificare a Cererii de Finantare** Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă și retragerea acesteia din

		procesul de selecție **II. În etapa de verificare a cererilor de plată** Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă, rezilierea Contractului de Finanțare încheiat cu AFIR, constituirea unui debit (dacă este cazul) pentru recuperarea eventualelor sume plătite anterior.

*** se consideră preluarea semnificativă a producției** : situația în care solicitantul/beneficiarul desface/prevede desfacerea producției sau prestează serviciile în proportie **de peste 75% din Cifra de Afaceri** către un singur alt agent economic. Beneficiarul formal poate evita atingerea acestui procent sau ascunde atingerea acestuia cu ajutorul unor terţi (intermediari). Pentru a stabili, însă, existenţa elementelor constitutive ale condiţiilor artificiale, este necesar să se identifice şi alte legături de coordonare/financiare (elemente subiective) între beneficiarul finanţării nerambursabile şi agentul/agenţii economici cu care se presupune că a creat condiţii artificiale. Preluarea semnificativă a producţiei de către sau prestarea semnificativă a serviciilor către un singur agent economic nu reprezintă în sine o neregulă ci doar un indicator care va conduce la efectuarea unor verificări de către AFIR

Obs! In ceea ce priveste scorarea proiectului, daca se dovedeste in mod obiectiv ca solicitantul/beneficiarul a obtinut in mod nejustificat punctaj pentru un criteriu de selectie, se va diminua punctajul total cu punctajul corespunzator criteriului de selectie obtinut formal si totodata se va recupera sprijinul financiar acordat, daca proiectul nu se mai incadreaza in punctajul corespunzator listei proiectelor selectate.